

Faktisk.no manipulerer systematisk om klima

Ole Henrik Ellestad*

Med sitt opplegg omgår «faktisk.no» de viktige spørsmål og dekker over essensen i problemstillingen ved å fokusere på unyanserte detaljer. De velger ofte medieinnlegg fra lekfolk. Aktør og dommer samarbeider om dommen. «Faktisk.no» blir agent for sine store medieeieres politiske klimaagenda.

Jeg har tidligere omtalt en sak om «faktisk.no» manglende systematikk, metodikk og manglende evne til å adressere sakens hovedpoeng i sine konklusjoner (KN 246). Det minner meg om James Hansens NASA-Institutt som for 10 år siden i november nedjusterte temperaturen i det tidligere varmeste året med 0,01 °C. Derved ble det inneværende året det varmeste med – gjettt hvor mye? – 0,01 °C. Deretter gikk mediene bananas med overskriftene «Det varmeste året til nå».

Faktisk.no ville konkludere: **Korrekt.**

Solen varmer opp havet

Foranledningen nå var et [lekmannsoppslag i firda.no](#) som refererte at «Termodynamikken gjør menneskeskapt oppvarming umulig». Det ble trukket fra nettsiden, men «faktisk.no» (Geir Molnes) ønsket likevel å gjøre [et nummer av dette](#) (hvorfor?) og konkluderte «Helt feil!» – hvilket er helt feil. Hvorfor?

Artikkelen sammenlignet økt drivhuseffekt med havvannets og atmosfærens varmekapasitet. Alle vet at det blir «rätt parti». 4 °C økning i atmosfæren vil gi neglisjerbar effekt i havet på rundt en tusendedels grad (0,001 °C). Alt i tråd med termodynamikkens 1. lov. Og det burde «faktisk.no» hatt som en delkonklusjon. Så kunne man ha anført at varmemengder er en ting, noe annet er hvordan varme utveksles og fordeles mellom hav og atmosfære, hastigheter, tidsfaktorer osv. Da kommer en rekke andre naturlover i betraktning.

Aktor i slike faktsjekker, Ciceros alltid tilstedeværende klimaforsker Bjørn H. Samset, gir uttrykk for stor selvsikkerhet, men jukser grovt når han omgår termodynamikkens 1. lov og skriver autoritativt om nye målinger med økning på 0,1 °C siden 1960. Denne økningen skal ved sin blotte tilstedeværelse ifølge Samset, da være et bevis på konsekvens kun av CO₂-drivhuseffekt. Men, så vet jo vi andre at når det gjelder oppvarming av havet, så er det solen som varmer opp havet ned til 180 m med 1 000 W/m² i tropene. Mens varmestråler fra økt drivhuseffekt er helt marginale, kun på 2 W/m² går fattigslike 20 mikrometer ned og bidrar primært til fordampning (KN 216 og KN 217).

Samset har altså ikke satt seg inn i havtemperaturer. Men likevel omtales han som primær-vitne for konklusjon laget av «Faktisk.no». [Mens de som omtaler havet](#) vitenskapelig påpeker at havets gjennomsnittstemperatur er håpløs å anslå. Det er mange forskjellige lag med ulike transportmekanismer for temperatur, alt for lite data og manglende kvalitet og omfang på tidligere datasett. En ny lovende metode har en usikkerhet på 0,2 °C – det dobbelte av Samsets omtale. Data etter 2005 fra bøyemålinger (Argo) viser, i en periode alarmistene betegner som kritisk varm, langt mindre økning enn Samsets anførte data.

Vi kan bare konkludere at det er dette som er så typisk for nettstedet «Faktisk.no» og måten de jobber på: Sjelden blir det vurdert hvilke faglige motforestillinger som bør drøftes mot de primærkilder som trekkes inn for den ønskede konklusjon. Det virker som om man på forhånd har bestemt seg for hva fasit skal være, og så henter man et vitne – uten motforestillinger – til dette syn.

Norges CO₂-utslipp

«Faktisk.no» [hadde en riktig tallkorreksjon](#) når de rettet [Folkeaksjonen mot bompengers tall](#) om Norges andel av globale CO₂-utslipp fra 0,03 % til 0,12 % (Statistisk sentralbyrå). Men essensen er jo at det fremdeles er ubetydelig. Faktum er at 4 ganger et neglisjerbart tall fremdeles er neglisjerbart – som Norges og alle små lands bidrag. Og det settes ikke i sammenheng med at [Kina](#) og de større u-landene ekspanderer kraftig sin kullkraft-industri – med Parisavtalens velsignelse. Farligere er det ikke for kloden.

Like bagatellmessig er [kritikk av partiet Høyres norske utslippskurve](#) med punkter for hvert fjerde år. For fra 2013 og i to år hadde utslippene økt. Fy, fy regjering! Men essensen er jo at når man kommer til makten så tar det litt tid å vedta tiltak som så skal implementeres og etterpå få effekt. Hvilket viste seg å ha skjedd. Var dette noe å anmerke i det hele tatt? Det er ikke tallpurisme som betyr noe i klimaspørsmål.

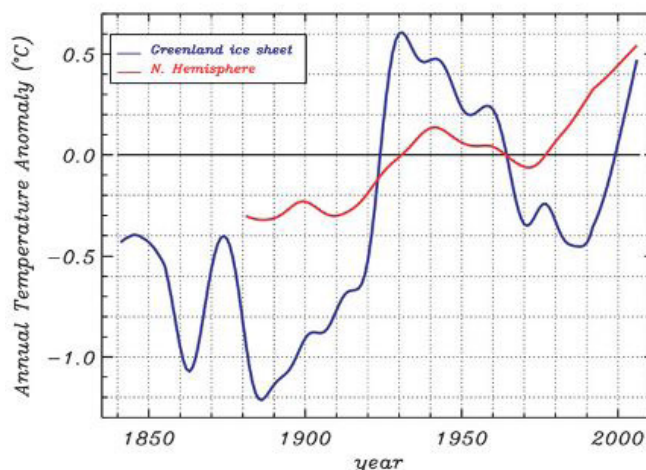
Grønlands isbreer sammenlignbare 1933 og 2012

Resett fikk et leserinnlegg som påpekte at isbreene på Sør-øst-Grønland var mindre i utstrekning i 1930-årene enn i 2010 basert på fotografier sammenlignet med dagens satellittbilder. Forskningen påpekte [«Furthermore, the recent retreat was matched in its vigour during a period of warming in the 1930s with comparable increases in air temperature. We show that many land-terminating glaciers underwent a more rapid retreat in](#)

the 1930s than in the 2000s, whereas marine-terminating glaciers retreated more rapidly during the recent warming».

Faktisk.no er som vanlig opptatt av ordvalget og [har rett i noen korreksjoner](#). Med isbreer er det mange faktorer som påvirker massebalansen, ikke bare temperatur. Anders Anker Bjørk ved Københavns Universitet, som var med på studien, anfører i telefonen flere faktorer bl.a. at det nå er mindre is, det smelter raskt og at temperaturen nå er flere grader høyere enn i 1920-årene. Resett har også justert overskriften.

Selv om IPCC-leiren ynder å bruke varmest, minst, størst osv så er det risikabelt for opponenter med tilsvarende ordbruk fordi den naturlige oppvarmingen har fortsatt. Det er heller ikke nødvendig. Fordi hovedpoenget med historiske sammenligninger er at lignende fenomener, og omtrent tilsvarende observasjoner er registrert tidligere. Derfor dreier det seg i hovedsak om syklisk, naturlig fenomen og ikke økt drivhuseffekt (KN 128), slik det fremgår av figuren. Faktasjekkerne hopper bukk over dette.

Blå kurve er temperaturutviklingen for Grønland, rød kurve viser global middeltemperatur. Bjørk feilinformerer. Dagens temperaturer er sammenlignbare med 1930-årenes som endret seg vesentlig raskere (Chylek 2006, 2007, 2010). Liknende temperaturer og isvariasjoner er observert over Arktis inklusive på bilder fra Svalbard. Og det skjedde en markant oppvarming fra 1920 til 1935 som Bjørk underslår. Det smeltet lenge, men fra ca. 1960–90 var det en kald periode (KN 217) med mer is, også i Vest-Grønland-havet (Rutger). I 2005 viste Nansensenterets satellittmålinger økte ismengder på innlandet. Nylig viste man at Grønlandsisen hadde lagt på seg (KN 257 og KN 244). Også FAO-studien (FN) viser sykliske variasjoner (KN 180).

Sykliske endringer er veldokumenterte på Grønland, og de er naturlige ut av fase med CO₂-endringer. Helt riktig burde faktisk.no konkludert med.

Konklusjon

Faktisk.no har rett i enkelte detaljer, men feil i hovedspørsmålene. [Så hvem sjekker faktsjekkerne?](#) Alle vet at man i rettsystemet ikke kan være både aktor og dommer. Da skriver mediene FY, FY! Men om klima sier de JA, JA, og sogar at de som mener noe annet er fornektende.